Székesfehérvár, 1911. XVIII. évfolyam, 11. szám. Csütörtök, január 26.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: 1 évre 16 kor., 1/2 évre 8 kor., 1/4 évre 4 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Papi javak.

Főtisztelendő Szerkesztő Úr!

1845-ben Lipcsében jelent meg „Magyarkák 1845-ből" cimen egy röpirat. Legalább igy nevezik a szerzők könyvüket. E szerzők, mint látszik más vallásuak, az akkori kor szerint felvilágosodottak. Ez a röpirat egy nagy részében Talárkák cimen a kath. egyházzal illetve papjaival foglalkozik. Ebben van „Papi Javak" cimen a mellékelt fejezet is. Nagyon belevág abba az eszmemenetbe, mit Püspök Urunk karácsonyi cikkével meginditott: F.

Ki másnak vermet ás, maga esik bele! igy tarja a magyar közmondás. Mesét is mondok hozzá. Fájlalta nagyon a ragadozó sas a Jupiternek oltárára tett áldozatokat s okkal-móddal oda férvén, egy darab hust szoritott körmei közé és vitte örömmel a szent prédát fiainak. Azonban a hushoz parázs ragadt s fészkével együtt tollasodó fiai is megégtek.

Tanulságos mese! még pedig a történelemek tükrében igazolt mese!

Nemes és birtokos vagyok, őseim nem lopták vagyonukat, joggal szerezték, ne bántsa jószágomat senki, mert igaz kereset. Szent legyen és sérthetetlen tulajdonom. Ez fő kelléke társas életünknek s egyedül ezen politikai jogpontból nem támadandom én meg soha az egyházi javakat.

Ha lopták, vagy ármánnyal szerezték volna jószágaikat, egy percig sem türném kezeik között; de mivel igaz uton (bár ne ugy volna) jutottak hozzá: már csak azért sem bántanám, hogy az enyim biztos maradjon.

Ha azt, mit az egyház ajándék s igaz kereset utján kapott, elszedhetik, miért ne vehetnők el Eszterházytól kezdve a nagyobb nemességig, sőt a pórházig le mindenikét? De nem nyujt se vigasztalást sem áldást az ily fosztogatás. Elkobozta Franciaország a papi javakat, de ugyanakkor megrendült minden polgári birtok, vér folyt nyaktiló alatt, pedig nem csupán papvér, hanem nemes és polgárvér. Spanyolország im visszaadja elvett javait az egyháznak, mert szomoru tapasztalás tanitotta meg, hogy „Pfaffengut thut kein gut." Anglia okosabb: nem sérti papsága dus jövedelmeit.

Beszennyezte Borsodmegye szerencsét len inditványával a protestáns ügyet. Most már nem lehet kiverni a katholikusok fejéből, hogy a „religionis gravamina" köpenye alatt, jószágaikra ásitozunk.

Első okot ilyes követelésekre, igaz, maga a pápista papság nyujtott. Először, midőn az ország törvényeinek ellenére, a koronának adózni kezdettek.

Másodszor, ötven éven át keveset adóztak püspök és kanonok uraimék a közjóra; legalább nem annyit, mennyit tőlük joggal várni lehetett. Kivétel van, igaz; de általánosan szólva, a hajdani magyar főpapok dicső tetteihez képest csekélységet tőnek.

Harmadszor, oka az aránytalanság.

Igazán elmondhatni: „unus esurit, alter ebrius est." Önkénytesen vakoskodik a fő clerus. Aranyos inasok, hatlovas fogatok, gazdag asztal, sok kincs a méltóságos uraknál; rongyos reverenda, romlott ház, lágyfabutor, hig leves, szükség és nyomor a nap terheit viselő káplán és plebánosoknál — bizony, bizony égbekiáltó aránytalanság!

Én, egyszerü táblabiró, kocsisomnak 75 forintot fizetek s tartáson tul még ruházom is tetőtől talpig s a kujon, nem akar megelégedni; a szomszéd káplánnak pedig hatvan váltó forinton kelletik ruházkodni! Igaz, hgy reverengyiája kopott, foltos és szintelen, kocsisom dolmánya jó, egész és tisztességes. Tehát kocsis = 75 forint, káplán = 60 forint; kocsis = tiszta öltöny, káplán = kopot kalap, foltos reverengyia s vörös bornyúbőr csizma. Továbbá püspök 300,000 forint, káplán = 60 forint? És még sem értik el ékelmék az aránytalanságot?

Minapában hallottam, hogy N— püspök huszárjának több fizetése van, mint a Sz—i plebánosnak. Hej, hej, püspök uraim! ez az egy, mi megdönt előbb-utóbb benneteket, ha meg nem előzitek a közelgő veszélyt.

Adjatok szükölködő papjaitoknak is, mert ha nem adtok, igazságtalanságokat

Iszik a diák.

— Egy öreg diák naplójából. —

— A *„Fejérmegyei Napló"* tárcája. —

Juniusi meleg nap és vasárnap délután volt. Én meg akkor még csak kis diák voltam.

A leckéimet hamarosan, egyiket igy, a másikat ugy, ahogy elvégeztem.

Azután kiállottam az utcára, zsebredugtam a kezeimet s néztem, bámultam a megszokott képet miközben arról gondolkoztam, hogy merre akadna valami különös szórakozás.

Ott van ni!

Tegnap barátkoztam össze a vörös haju Grósz Samuval.

A dolog igy történt:

Az iskola ajtóban összeakadtunk s azután együtt mentünk az utcán, mert kisült, hogy egy irányban lakunk, csak Samu kétszerannyira, egészen kint a vámnál, ahol olcsóbb a lakás és istállót is lehet tartani.

A Samu papája fiakkeres volt.

Samu, mint benszülött városi, sokat és érdekeset beszélt, ezért megbarátkoztam vele.

Sőt annyira ellágyult a szivünk, hogy összetöttük a rajztáblákat s igy latinkodtunk;

— Szervusz.

— Szervusz.

Azaz megittuk a „pertu"-t.

Mindezt ujra átgondoltam s elindultam a Samuék háza felé.

Találkoztam pálinkás csavargókkal. Szépen köszöntem nekik, mert féltem tőlük. Kaptam termetes barackokat, persze a fejem bubjára.

Inasok jöttek szembe. Futva menekültem, mert az inasok kipróbálják a diák koponyáját.

A kutyákat megdobáltam, a macskákra rákrákogtam, a porban fürdő verebeket azonban megbámultam és nem zavartam.

Igy az ut a rendesnél háromannyi ideig tartott.

Végre mégis ott állottam a Grósz Samuék háza előtt. A kapu vörösre volt mázolva. Erről tüstént a Samu feje jutott eszembe.

Megzörgettem a kaput. Méltatlankodó ugatás hallatszott. Gyanum tehát igazolódott — kutya volt a házban.

Egypár követ zsebreraktam, egy korhadt vesszőt találtam. Igy aztán kellő bátorsággal beléptem az utcaajtót.

A kutyus is vörös volt, mint a kapu, meg a Samu.

A kutya dühösen ugatott, de csak rövid ideig, mert négykézláb állva, a kalapomat a számban lóggatva rámorogtam.

A kutyaijesztés ezen módját minden falusi gyerek tudja.

A kutya elszaladt a kert felé.

Eddig senki emberfia nem mutatkozott.

A pitvarajtót kinyitottam, egy ajtón kopogtattam. Nem felelt senki. A pitvar sötét volt. Valahonnan mormolás hallatszott.

Megijedtem. Félni kezdtem.

Akkoriban kivált, falun, sokat beszéltek és rémeseket a tiszaeszlári dolgokról. A Samuék pedig zsidók voltak.

Kifutottam az utcára.

Kint nem járt senki. A félelem elmult, unatkozni kezdtem.

Ismét bementem. A kutya messziről morgott. Kopogattam. Kinyilt az ajtó.

Egy métermázzás néni nyitotta ki az ajtót, a háta mögül pedig Samuka kukucskált ki, meg két vöröshaju leány.

Mosolyogtam és bekiáltottam:

— Szervusz Samu!

A sulyos néni Samura nézett és kérdezte:

— Samuka, ismered ezt a gyereket?

Samuka integetett és vallott:

— Velem jár mama.

Sövegjártó János vászon kereskedése Székesfehérvár, Barátok épülete, EZELŐTT: Özv. HANEL ANTALNÉ. Nagy választék ágy és asztalneműekből, — — fehér és színes barchetok, stb. — — Olcsó szabott árak.

Mai lapunk 4 oldal.

00000051

türni a nemzet nem fogja s pedig ha mi rendezünk, meg nem köszönitek.

Azontul: közcélok, nemzeti intézvényekre adakozzatok; csak ily financiális bölcsességgel csillapithatjátok le kedélyeinket.

„Praestat praevenire, quam praeveniri!“

UJDONSAGOK.

NAPTÁR.

Január 29. Vizivárosi katholikus kör bálja Katholikus Legényegylet. Távirda-utca 6.

Február 1. Magyar Szent Korona Országai Vasutas szövetsége szfehérvári kerülete táncmulatsága, saját helyiség.

„ 1. A Felső és vizivárosi olvasókör táncmulatsága Fekete József vendéglőjében.

„ 4. Kiskereskedők mulatsága a Magyar Királyban.

„ 5. Polgári Dalkör nagyszabásu hangversenye és táncestélye Szent István terem.

„ 5. Palotavárosi katholikus kör táncmulatsága. Palotai utca 8 (Viuiczai) vendéglő.)

„ 5. Acsmunkások táncmulatsága. Fehér Bárány vendéglő.

„ 11. Székesfehérvári kerékpár egyesület zártkörü tea estélyt rendez.

„ 11. A ker. keresk alkalmazottak tornacsapatának táncestélye. Szent Imre teremben.

„ 12. Székesfehérvári cipészmunkások mulatsága Szüts-féle vendéglőben.

—

— **Ebéd a főispánnál.** Gróf *Széchenyi* Viktor főispánnál az idei farsangban kedden este fél 8 órakor volt az első diszebéd, melyen a grófnén és a *főispánon kivül a következők* voltak jelen: Szüts Jenő alispán, Balassa Sándor főjegyző, dr. Schlammadinger Jenő tiszti főügyész, dr. Lauschmann Gyula tiszti főorvos, Meszleny Béla szolgabiró, dr. Zalán István főispáni titkár, — dr. Saára Gyula polgármester, Turián József kir. pénzügyigazgató, Ujházy Sándor kir. főügyészhelyettes, Kálmán Lajos kir. táblabiró, Gánóczy Flóris kir. közjegyző, Streit Ferenc püspöki irodaigazgató, dr. Viszota Alajos püspöki titkár, — Dieballa György v. biz. tag, Grünfeld Jakab nagybirtokos, Havranek József ny. polgármester, Kenessey Gyula ügyvéd, dr. Szüts Andor ügyvéd és Wertheim Ármin földbirtokos.

— **A kath. népszövetség** dunabogdányi helyi szervezete 1611. jan. 20 án népgyülést tartott. A népgyülésen Huszár Károly országgy. képviselő beszélt, miután Hufnagl János, pápai kamarás, helyi plebános melegen üdvözölte a központi titkárt, aki betegsége mellett is szives volt a gyülésre fáradni. Huszár orszgy. képv. valósággal tüzbe hozta a népgyülést, amikor a Kath. Népszövetségnek a kis emberre való nagy hasznáról beszélt és a tagokat együttes munkára buzditotta. Szép számmal jelent meg a népgyülésen a helybeli intelligencia is.

— **Halálozás.** Egy kedves, egy jó és népszerü alakkal kevesebb jár közöttünk. Óvári Varga Dániel, az Öreg-utcai elemi iskola néhai vezető tanitója tegnap délelőtt rövid szenvedés után életének 68 évében elhunyt. Igazi jó ember volt, a kit mindenki szeretett s a ki igyekezett mindenkinek jó Dani bácsija lenni. A felsővárosiaknak valóságos tanácsadója volt, a ki sok évtized gyermekét nevelte s a kihez valamennyi ismerőse szivesen fordult jó tanácsért, fölvilágositásért. Régóta gyengélkedett, mig a betegség elhatalmasodott rajta aztán influenza tört ki rajta s ez tegnap kioltotta életét. Temetése ma, csütörtökön d. u. 3 órakor volt a Templomközből.

— **Miniszteri kiküldöttek az alispánnál.** F. hó 25-én alispánunknál három miniszteri kiküldött járt s Koller Pál közgazdasági előadóval és Ármos Jenő a Gazdasági Egyesület titkárával értekezletet tartottak a fejérmegyei 1910. évi jószágtermés pontos megállapitása végett. Elhatározták, hogy a vármegyénkbeli összes községekből beszerzik a mult évi terméskimutatást s azt összegezve az egész megye gabonatermését számokban kifejezve beküldik az országos statisztikai hivatalnak, amely pontos kimutatást fog készitetni az ország 1910 évi gabonaterméséről.

— **Lemondott az állatorvos.** Nagy János városi állatorvos folyó hó 25 én délelőtt irásban bejelentette a polgármesternek, hogy állásáról lemondott. Egyuttal ügyeinek rendezése végett szabadságot kért március 1-ig s bejelentette, hogy szabadsága esetére Tremkó Ferenc lovasberényi állatorvost kérte fel helyettesül. Több mint valószinü, hogy Tremkó Ferenc lesz az utódja Nagy Jánosnak. Nagy János városi állatorvos 5 rendbeli fegyelmi eljárásnak nézett elébe, amelyektől igy most megszabadul.

— **A Szabad Liceum** legközelebbi előadását most vasárnap (29 én) d. u. 5 órakor tartja. A műsor a szabad előadáson kivül szavalat, kuplé, drámai jelenet, bő számokat fogial magában, végezetül pedig egy kitünő bohózat kerül szinre. Jegyek előre Vaimár Ferenc üzletében lehet váltani.

— **Előadás.** A felsővárosi kath. kör f. hó 22-én szindarabbal egybekötött előadást rendezett. Borián Ferenc a Népszövetségről tartott élvezetes és nagyhatású előadást, utána a „Szalmaözvegy“ c. bohózat került szinre. A nagyszámú közönség különösen Fekete József és Mayer István ügyes játékán mulatott.

— **A sárbogárdi járásbirók lovagias ügye.** Boda Vilmos és Horváth József sárbogárdi járásbirók között a napokban valami összeszólalkodás miatt lovagias ügy keletkezett. Horváth József járásbiró Nagy János és Haraszti Gyula adótisztekkel provokáltatta Boda Vilmost, kinek segédei dr. Somogyi Aladár volt orsz. képviselő és Boros Lajos csendőrhadnagy voltak. Boda Vilmos segédei becsületbiróság egybehivását proponálták annak eldöntésére, hogy Horváth József képes e elégtételadásra.

A becsületbiróság elnöke Balla Aladár volt főispán, tagjai Nagy Sándor, Almássy László, Csontos Andor országgyülési képviselők és Tarafás Béla volt. A becsületbiróság első ülését f. hó 13-án, pénteken, Nagy Sándor orsz. képviselő lakásán tartotta. Este hét órakor ültek össze és reggel két óráig tanácskoztak s a tárgyalást ujabb tanuk kihallgatása céljából elhalasztották 24-re. A becsületbiróság 24-én délelőtt tizenegy órakor ült össze a Házban. Hir szerint Horváth

---

— Akkor gyere be. Samuka mulattasd a vendéget. Mutasd meg a játékokat amiket tőlem kaptál.

El voltam fogulva. Leültem és néztem, mert a többiek is engemet néztek.

Samuka hozott ólom-katonákat. Mutatott más játékokat, is főleg azonban grimaszokat mutogatott.

Igaza volt. A grimasz is játék s azt is a mamájától kapta.

Most már nekibátorodtam. Vissza grimaszoltam. Nevettünk és igen jól mulattunk.

A termetes mama ránk sanditott a pápa-szeme alól. Megsokalta a zajos mulatságot és ránk szólt:

— Samukám, nagyon lármáztok, nem tudom tőled a Jókait olvasni. Menjetek ki a Sajópartra, nézzétek meg a lovakat.

Szivesen felkerekedtünk. Samu vezetett. Az utakat lehetőleg kikerültük, árkokat ugrottunk vagy másztunk keresztül s a szántásokon bukdácsoltunk. Közben katonai területre tévedtünk a huszárkaszárnya mögött. Az őrt álló huszár meghajigált bennünket, mert puskája nem volt és csunyán káromkodott. Mi meg futottunk hosszan, sokáig. Végre a folyómenti fűzfabokornál megálltunk. Erősen lihegtünk, arcunk kipirosodott, inaink meg-megrogytak, de azért jól esett mindez, mert izgalmas és rendkivüli volt.

A huszár nem szaladt utánuk, de ezt csak most vettük észre, azért a biztos távolból szamár füleket mutogattunk neki.

Már láttuk a Sajó partján legelő két gebét, amelyeket egy rongyos suhanc őrizett és itt a Samuék vörös kutyája is utolért bennünke, amely valahogyan a nyomunkra talált.

A folyó mellett a fűvön gyerekek és legények heverésztek, verekedtek, csúfolődtak, káromkodtak és részint pipáztak, részint cigarettáztak.

Hozzájuk mentünk. Ránk néztek és nevettek, de nem kergettek el, sem nem bántottak, hanem tovább gorombáskodtak egymással, majd fürdéshez készülődtek.

Lassankint az egész csapat bemászott a vizbe. Én is kedvet kaptam s egy-kettőre a többi között lubickoltam, Samu azonban konokul ült a füves parton.

Kiabáltam Samunak, hivtam a vizbe. Ezalatt azonban elkapott a viz sodra és vitt a mélység felé. Szörnyen megijedtem s kiáltani akartam, de egy nagyot nyeltem a vizből helyette.

Valaki meglátott:

— Ni, iszik a diák!

Hatalmas, ugy 25 éves csavargó megkapta a nyakamat és kidobott a partra, mint egy macskát. Egy kevés ideig még mulattak rajtam, amint lelógatott fejjel és keserü ábrázattal ott ültem a parton, de ezalatt oda jött a csősz s perelni kezdett a Samuék kocsisával. A kocsis nagy nehezen bebizonyitotta, hogy a lovak jogosan legelnek ott. A csősz azonban dühös volt és szerette volna a hatalmát kimutatni, azért a vörös kutya ellen fordult.

— Kié ez a dög? — kiáltott Samura.

— A mienk, bácsi felelte remegve.

— No hát meg fog dögleni, mert itt nem szabad kutyának kóborolni.

Kinyitotta a revolvertáskát. A fürdő kamaszok is mind kimásztak a vizből s orditozva rögökkel dobálták a kutyát, hogy a csősz ne tudjon rá célozni.

A revolver elsült s a vörös kutya mögött csak ugy porzott a föld.

A kamaszok nevettek, a csősz mérgeskedett, a kutya meg elinak.

En azután a megmentőmre néztem. Szerettem volna neki köszönetet mondani, de semmit se tudtam szólni.

Ő észrevett s jól megmustrált. Bizonyára azért, hogy éjszaka a korcsmában elmondhassa, hogy milyen volt az a diák, akit a vizből kihajitott.

R. B.

Oroszlánvédjegyü frakkingek, gallérok, kézelők, hamerlim agas és alacsonybőrkesztyük, lack és chevró báli cipők urak és nőknek, farsangi uri és női divat-cikkek nagyválasztékban, olcsó szabott árak.

Knazovitzky Béla kamarai szállító
Székesfehérvár.

00000052

József járásbiró ellen igen sulyos vádakat hoztak fel. Többek között, hogy a járásbiró kártya közben szabálytalanul játszott. Ezenkivül Horváth Gyula országos képviselő többször megsértette, de a sértésekért nem kért soha elégtételt.

Az Est kedden este megjelent száma az ügyről már *Diszkvalifikált járásbiró* cim alatt ir majdnem egy hasábot, pedig ama lap akkor napi zártáig nem is döntöttek ez ügyben. A becsület biróság igenis kvalifikálta, lovagias elégtételadásra képesnek nyilvánitotta. Horváth Józsefet, miután a hamis kártyázás vádja alól tisztázta magát. De kimondotta egyuttal azt is a becsületbiróság, hogy Boda Vilmos ez időszerint nem tartozik lovagias elégtételt adni Horváth Józsefnek, mert ez dr. Horváth Gyula orsz. gyül. képviselő sértéseiért nem kért lovagias elégtételt.

— **Helyreigazitas.** A Nőegylet szombati mulatságával kapcsolatban az a hir terjengett, hogy ugyanazon időben Szüts Jenő alispán urnál is teaestély volt. Ezt mi is megirtuk. Most magától az Alispán urtól értesülünk, hogy ez a hir nem felel meg a valóságnak. A kacsa onnét röppent fel, hogy azon estén a vármegyeházán iakó egyik urnál teázással összekötött alsóspárthie volt, amelyre 1, mond egy ur volt hivatalos, aki tényleg a megyeházáról és *erről a „teaestély"*-ről ment a nőegyleti mulatságra. Ezen ur is felkért bennünket a jelen helyreigazitásra.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A belügyminiszter Jóváhagyta a „Kislángi Kaszinó" alapszabályait.

— **Szobrokra kérnek.** Bácsbodrogvármegve Tisza Kálmán, a Megy. Tud. Uránia pedig József főherceg szobrára kérnek segélyt a vármegyétől.

— **Az etyeki botrány** bejárta már a fővárosi lapokat, a melyek — igaz — későbben mint mi, de nem a mi lapunkból szintén értesültek már róla. Föltálalja mindenik, de persze, a maga gusztusa szerint. Tisztán látni nehéz még a dologban. Höhneberger pátert bekisérték a csendőrök Válba, de ott a járásbiró szabadon bocsátotta. Ő azonban továbbra is ott maradt, mivel a tárgyalás holnap, pénteken lesz és azon ő ott akar lenni, illetőleg rágalmazás és becsületsértés cimén viszonvádat akar emelni. Egyik fővárosi lap hirére, a mely azzal vádolta a szerencsétlen embert, hogy testében is megrontotta a gyermekeket, annyit meg kell jegyeznünk, hogy *ilyenről még a feljelentők se vádolták.* Az a körülmény pedig, hogy egész sereg gyermek jelen volt az osztályban, teljességgel kizárja az ilyen abszurdumot.

— **Felülfizetések.** A kath. legényegylet f. hó 22-i táncestélyén felülfizetek a következők: 2 koronát: Knezits Imre, 5 koronát: Kaltnecke, József, 3 koronát: Havranek Antal, Hirtling Pál, 6 koronát: N. N., N. N., 1 kor. 20 fillért: Folkert Nándor, 1 koronát: Stéger N., Hufnagel N. Kolman Ferencné, Weisz István, Ujcz István, Gubicza Ferencné, Hirtling Kálmán, Hirtling Béla, 60 fillért: Szubin Antal, 50 fillért: Pénzváltó Pál, Vámi Mihályné, N. N., 40 fillért: Bebesy József, Gadácsi Imréné, Kaltnecker Lőrinc, Kulcsár N. A felülfizetőknek köszönetet mond a rendezőség.

— **Mulatság.** A hercegfalvai Kath. Olvasó kör f. hó 21-én tartotta meg szokásos farsangi mulatságát, mely 37·04 K t jövödelmezett. A költségek fedezésére felülfizettek: Berger Máté dr. plébános 7 k, N. N. 2 k, Hőgyi Mihály, Márkovics Ferenc, Csonka I. csendőr 1—1 k, László István, Darabos József 50—50 f, Novoth József, Galambos Lajos, Vida Ádám, Streicher Ferenc 40—40 f, Varga József, Márkovics János, Deák József, Lénárd György, Kis József, Rajcsányi István, Vércsek János 20—20 f, Deák József 10 f, kiknek ez uton is köszönetet mond a vigalmi bizottság.

— **Hamis váltó.** A Székesfehérvári Takarékpénztárból kedden reggel egy 1500 koronáról kiállitott váltó ellenében 1500 koronát vitt el eddig még ismeretlen egyén s szerdán reggel a takarékban rájöttek, hogy a váltó, melyre az 1500 koronát kifizették, hamis. Közönséges csalásról van tehát szó, amely a következőképen történt:

Pár nappal ezelőtt, megjelent a takarékpénztárban egy 30 év körüli fekete bajuszu férfi s egy 1500 koronás váltót, melyen Stermetzky Imre helybeli jómódu sütő iparos mint elfogadó, Dénes István Széchenyi-utcai szintén jómódu sütőmester pedig mint kezes volt aláirva. Az illető Pákozdi Lajos ajkai birtokosnak, Stermetzky sógorának mondotta magát s felmutatott egy levelet, amelyben Stermeczky Imre azt irja a takaréknak, hogy mivel fát vásárolni ment vidékre, nem jöhetett fel, hanem csak szavazzák meg az összeget, majd a pénzért személyesen fog feljönni. Kedden reggel azonban ismét csak a sógor jelent meg a pénzintézetben s egy névjegyet mutatott fel, amelyen Stermeczky Imre aláirásával az áll, hogy most beteg s azért nem jöhet a pénzért s kéri, hogy az összeget ezen sorok felmutatójának adják át. Ez meg is történt. Az idegen szépen zsebrevágta az 1500 koronát és eltávozott. Szerdán reggel a takarék értesitette Dénes Istvánt, hogy jótállására Stermeczky Imrének kifizették az 1500 koronát. Dénes István először csodálkozott, mert ő semmiféle váltót nem irt alá s roppant furcsának tartotta, hogy Stermeczky Imre, aki neki jó barátja s akinek szivesen alá is irta volna a váltót, miért irta oda nevét az ő tudtán kivül. Ezt egy rokonával meg is kérdeztette Stermeczky Imrétől, aki még jobban csodálkozott az eseten és kijelentette, hogy semmiféle váltóról nem tud s nemhogy a másét, hanem még a saját nevét sem irta alá a váltóra. Azután Stermeczky Imre és Dénes István együtt felmentek a városi takarékba és bejelentették, hogy ők a kérdéses váltót nem irták alá. Igy tehát nyilvánvaló, hogy a váltó hamis. A takarékpénztár följelentést tett a rendőrségen, a mely meginditotta a nyomozást és az eredményről a rendőri sajtóiroda a következő tudósitást adta ki:

Amint eddig kiderült, f. hó 20-tól kezdve egy csaló járt 5 napon keresztül városunkban. Folyó hó 20-án felkereste Veisz Antal helybeli sütőiparost s azon ürügy alatt, hogy egy budapesti vendéglőstől levélbeli megbizása van arra, hogy egy segédet felkeressen tartozása kifizetése végett, a levelet átadta Veisz Antalnak, akit arra kért, hogy ha a keresett segéd nála nem dolgozik, irja azt e levél hátulsó részére s egyuttal nevét is irja alá, igazolásául,, hogy megbizatásának eleget tett. Veisz Antal gyanutlanul alá is irta a levelet, amivel az idegen eltávozott. Ezután felkereste Dénes István sütő iparost, akihez azzal állitott be, hogy egy csaló ügynöknél képeket rendelt nejével együtt, mivel azonban a provisiót az ügynök felvette s kitünt, hogy Dénes képeket nem rendelt, azért jött el, hogy a megrendelést visszavonassa. Dénes azonban az ismeretlen fiatalember által kért visszavonást megtagadta s az innen eredmény nélkül eltávozott. Szombaton délelőtt Stermeczky Imre sütő iparost kereste fel, ahova szintén képek megrendelésének visszavonása miatt ment; a visszavonást irásban kérte, amit Stermeczky ki is adott. Szombaton délután Héricz Ferenc sütő iparost kereste fel s azt állitotta, hogy egy csaló ügynök részére Jókai művei és gramofont rendelt, de miután kitünt, hogy a megrendelés hamis, egy visszavonó nyilatkozatot kért. Itt is sikerrel járt a csaló s a visszavonó nyilatkozatot Héricz Ferenc és neje aláirásával megkapva, eltávozott. Az ismeretlen f. hó 23-án 50 drb. névjegyet rendelt a Minerva könyvnyomdában Stermeczki Imre nevére, amelyet másnap el is vitt Héricz Ferenc nevére is rendelt 50 drb. névjegyet a Kaufmann nyomdában, de ezt már ott hagyta. Az aláirások megszerzése után felkereste a Kereskedelmi Bankot egy 1500 koronára kiállitott váltóval és Héricz Ferenc hamisitott aláirásával ellátott levéllel pénzt akarta felvenni; minthogy azonban a pénzt a Kereskedelmi Bankban az elfogadónak vagy a kezesek egyikének jelenlétében adják ki őkelme itt felsült s hosszu orral eltávozott. Ezután felkereste a Székesfehérvári Takarékpénztárt s ott Stermeczki Imre aláirásával ellátott váltón 1500 koronát vett fel s azután a városból nyomtanul eltünt. A tettes egy 28—30 év körüli középnél alacsonyabb termetű, oldalt fésült, fekete haju, szurós tekintetű, rövid fekete bajuszú, barna csikos hosszu télikabátot és sötétebb szinü csikos ruhát, feke puha kalapot viselő pékségéd kinézésü egyén, akiknek elfogatása iránt a rendőrség táviratila irtészkedett.

Révai Nagy Lexikonát fölösleges a fővárosi könyvügynököktől megrendelni, mert azt épugy szállitja Klökner Péter udvari könyvkereskedő Székesfehérvárott, részlet fizetésre is.

— **Éjjeli csendháborítás.** Folyó hó 21-én éjjel az ősz-utca környékét erős revolver dörrenés zavarta meg, ugyhogy az ott szolgálatot teljesitő rendőr a lövések okát megtudandó, nyomozást inditott, de eredménytelenül. Másnap megállapitották, hogy ifj. Tischi István ősz-utca 19. sz. alatti lakos volt az, aki nem fért meg a bőrében és egy 12 mm. revolverből lövöldözött. A rendőrség az eljárást meginditotta.

§ **10 évi fegyház.** Egy Silberstein Móric névre hallgató egyén állott tegnap a helybeli kir. törvényszék előtt. Büne szörnyü nagy. Azzal volt vádolva, hogy Kislángon 1909 és 10 évben 13—14 éves mostoha leánya ellen több izben merényletet követett el. Végre Móric felesége, a leány édesanyja észrevette a borzalmas dolgot és följelentette gazlelkü férjét, aki időközben Budapestre ment lakni. A kir. törvényszék a folyó hó 25-én megtartott bünügyi főtárgyaláson 10 évi fegyházra itélte az állatias Móricot. A vádlott az itélet kihirdetése után hanyatvágódott a padlón. A fogházőrök felemelték és levitték a fogházba.

— **Gondatlan hajtás.** Tóth István nagylángi kocsis a mult év febr. 13-án a városunkban tartott országos vásárról hajtott kocsijával hazafelé s a Széchenyi utcában Káldi Istvánt, aki teheneket hajtott, elgázolta. Tóth Istvánt a kir. törvényszék a f. hó 25-én megtartott bünügyi főtárgyaláson gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt 8 napi fogházra itélte.

— **Gyanus ifjak.** F. hó 25-én este a szinházban két fiatalember gyanus viselkedésével botránkoztatta a közönséget, miért is a rendőrség mindkettőt küllebbitette s a városházára vitette. Az idősebbet igazolás után szabadon bocsájtották a másikat azonban, aki Steiner Jenő budapesti kereskedelmi iskolai tanulónak mondotta magát, — mivel magát kellőleg igazolni nem tudta, társa állitása állitása szerint pedig hazulról ugy szökött meg, — fogva tartották. Egyuttal a rendőrség a budapesti rendőrségnél érdeklődik Steiner Lajos kiléte iránt.

— **Állattenyésztés.** Fischer Antal Polgárdihoz tartozó cséripusztai bérlő engedélyt kér az alispántól, hogy Hollandiából Grooningen és Frissland provinciákból 16 darabb szarvasmarhát hozhasson tenyésztési célokra.

— **Hűtlen cselédleány.** Moravcsik Rozália cselédleány Polgárdin Blau Dávid ujságárusitónál szolgált s folyó hó 25-én, midőn egyedül volt a lakásban, gazdája szekrényét feltörte és onnan 120 koronát ellopott. Ezután prdig, mint aki jól végezte a dolgát, megveregette a saját vállát s bucsut mondott a kapufélfának. Keresik.

— **Rendőri hirek.** Szép József győri illetőségü 21 éves csizmadia segédet csavargás miatt 5 napi elzárásra, illetőségi helyére toloncolásra itélte a rendőrség s a város területéről örök időre kitiltotta. — Udvardi János tamási illetőségü könyvkötősegédet, Lendvai Kuruc K. szent-gáli illetőségü péksegédet a rendőrség 2—2 napi elzárásra és illetőségi helyükre toloncolásra itélte.

00000053

SZINHÁZ.

Kedd, január 24.

Három testőr. Bátori Béla jutalomjátéka zsufolt házat hozott össze. A közönség kifejezést akart adni annak a rokonszenvnek, a melyet jó kedvű mulattatója, Bátori Béla iránt érez. A komikus szerepe mindenkép hálás, hiszen ott fog meg bennünket a hol legkönyebben hódíthat meg a maga számára. Bátori azonban jó komikus, a legjavából való, a kinek egyes szerepei szinte tökéletes alakitást nyujtanak. A Három Testőr Pollacsekja nem tartozik ugyan a legszerencsésebb alakitásai közé, de hogy Bátori ezzel is pompásan mulattatta közönségét, egészen természetes. Hálás is volt érte a közönsége s annyi tapsban, a kihivásokkor oly meleg rokonszenvében részesitette, amely bizonyára feledhetlen marad a most már ugy is távozó művésznek.

A közönség hálája egyéb módon is nyilvánult, a csengő aranyakban a ropogós bankókban. Bizony a taps mellett ez is jól esik a szegény szinésznek, a kit a sorsa nem ajándékozott meg anyagi javakkal, hanem annál vékonyabb gázsival. S itt egy jóakaró és szeretetteljes megjegyzést szivesen közvetitünk a közönség részéről is. Jól esett hallanunk, hogy a direktor Bátorit bizonyos percentben részesitette az est jövedelméből. Ez igy van szépen és igy van igazságosan. Hiszen a jutalomjáték a közönség köztudata szerint, a szinész jutalomjátékosát megjutalmazza. Tehát a közönség telt házat hoz, hogy kedvelt játékosát megjutalmazza. Tehát a közönség tudatában az van benn, hogy kedveltjét nem csupán tapssal, virággal és a maga mulatságával jutalmazza, hanem örömet szerez neki ott is, a hol az öröm egy-egy sovány erszényt is megdagaszt.

Szerda, jan. 24.

Karenin Anna. Dráma 4 felvonásban. Tolstoj regénye. Magyar szinpadra alkalmazta Góth Sándor.

A sötét Tolstoj, a szenvedés theologusa, aki a világot csak a gyötrelmek és száz fájdalom ködén keresztül szemléli, Karenin Annában is csak önmagához maradhatott hű. Az eszme ez. a nő sorsa a szive, a szerelme. Az teszi boldoggá, az őrli össze lassu, kinos szenvedéssel a halálig. Ennek az érzelemnek a kerekei közt emelkedik föl a legmagasabb méltóságig és pusztul el nyomorultan, összetiporva, alig valakitől siratva. A férfi, az a nagy játékos, akinek a nő szive csak eszköz, hogy a szenvedélyeinek játékbábuja legyen, s akit akkor dob félre, amikor a céljai, a társadalmi érvényesülése másként kivánják. A hirdetett becsület, a társadalom felfogása csak máz, a melyet nem takar se meggyőződés, se felelősség, se Isten előtt, se ember előtt.

Ugyebár egy sötét, kietlen kép, amely lehet némelykor igaz, de az életben általában nem igy jelentkezik. Az élet kereke kölcsösen meggyötri a férfit is, az asszonyt is. Tolstoj világfájdalma, a gyötrelem költészete azonban Tolstoj világnézetében csak ilyen megfelelő képet talált.

Karenin Anna (Sándor Julia) Karenin gróf orosz miniszter (Kovács) felesége előkelő rangban s külszinre boldog családi életben él. A kis fia, Szergiusz (Fábián Böske) a családi boldogság főforrása, mert Anna nem szereti az öreg férjét. A szive Vronszky grófhoz (Déri) vonzza, aki őrülten szerelmes belé. Az asszony némán szenved és tiltakozik a szive ellen. Meg akar maradni tisztességes családanyának. Vronszky azonban addig ostromolja, mig Szentpétervárig együtt utaznak a vonaton. A vonzalom még erősebb lesz, de az asszony, ha érzi is, nem akar tudni róla. Egy lóversenyen azonban nyilvánosságra pattan a titok, akkor, amikor Vronszky gróf leesik a lováról. Anna elárulja magát és a pletyka nyelvére veszi. Férjének csak a külszin jár az eszében, az, hogy a világ ne lássa a botrányt, hiszen ő is ferde utakon jár. Meg akar bizonyosodni felesége szerelméről. Táviratot olvas fel, amelyből Anna azt sejti, hogy szerelmese meghal. Őrült fájdalomban tör ki, de kitünik, hogy a gróf azért akarta magát elpusztitani, mert Anna kijelentette neki, hogy nem szereti. A férj megmutatja a táviratot, hogy a halálhir nem igaz. Az asszony gyülöletes kifakadásokban tör ki férje ellen és elrohan. A férj a gyermekével utána kiáltat a szerelmes asszonynak, akin ismét győz az anya és visszafut gyermekéhez. Az a darab legnagyszerübb része. Később mégis elhagyja az urát. Együtt bolyong a szeretőjével, anélkül, hogy házasságra lépnének. Vronszky azonban visszavágyik a katonai élet után. Visszamennek s a katonai karriér megváltoztatja. Szerelmesét elhanyagolja, más házasságra gondol. Anna könyörög szerelméért, ő pedig kötelességből, becsületből akarja elvenni. Anna, mikor a szomoru valóságról meggyőződik, a vonat elé veti magát.

Sötét, igazi nagy dráma. Dráma a legnagyszerübbek közül.

S nagy örömmel emeljük ki, hogy a játék egészen megfelelő jó volt. Sándor Juliát valóban nem láttuk még ilyen pompás játékban. Pedig féltettük a darabot. Különösen a harmadik felvonásban fényes magaslatra emelkedett s magunk is szivesen osztottuk a közönség lelkes őszinte elismerését. Egyes momentumok vannak, különösen a nagy kitörések idején, a mikor nem éri el a lebilincselő hatást, de a tegnapi előadás előtt, általánosságban, szivesen hajlunk meg. — Déri mint rendesen, most is eltalálta azt a hangot, a melyet a mi közönségünk megszokott tőle s egyforma ügyességgel játszotta a követelő szerelmes és a szeretőjére ráunt gavallér szerepét. — Kovács ismét kiváló alakitást nyujtott. Wekerle Sándor ministerelnök maga is büszke lehetne arra a gyönyörü maszkra, a mellyel Kováts ministeri méltóságában parádézott. Hármojuké polt a munka a többi csak mozgott körülöttük. De hogy általában mód nélkül imponáltak, az egészen bizonyos. Sándor Julia az igazán elegáns, a szó szoros értelmében előkelő megjelenésével, aztán Kováts Hanna az ő szympatikus ifjuságával, a mindig szép Hidvéginé, az olvadó Miklósi, az egyszerüen elegáns Pető Eszti a grófnéi allürökkel ékes Ivánfiné stb. stb. — szinte a szemünk is káprázott már és önkéntelenül megéljeneztük a diszes felvonulást, a melyben a bárói rang olyan csekélység volt, hogy szinte ki se bujt a földből. Szóval a mi szinészeink elemükben s irigység tárgyai voltak Eljenek!

A nézőtér zsufolt volt. Reméljük egyszerkétszer az lesz még a Karemin Anna előadásán, megérdemli.

Kormos Ilonka e hó 30, 31-én és február 1-én a következő darabokban lép fel: 30-án hétfőn — Erdészleány, 31-én kedden — Varázskeringő, Február 1-én szerdán — Tatárjárás operettekben.

—

Heti műsor:

Csütörtök: Karenin Anna.
Péntek: Kis Lord. (Zóna.)
Szombat: Cigány szerelem.

Szerkesztői üzenetek

G. M. Sárkány. Levél megy, köszönet.

Piaci árak.

Buza	21·20	21·10
Rozs	14·90	14·40
Zab	16·40	16·20
Árpa	15·40	15·20
Tengeri	10·60	
Buzaliszt	36·—	
Középfehér	34·32	
Rozsliszt	28·—	
Középminőségü	34·—	
Burgonya	6·80	
Borsó	50·—	
Széna	6·60	5·70
Szalma	5·60	3·40
Marhahus	1·44	
Tüzifa (kemény)	11·—	
Tüzifa (puha)	9·—	
Kőszén	3·20	

A Szfehérvári Hitelszövetkezet
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

Hivatalos Helyisége Távirda-utca 6. szám alatt.
Hivatalos óra minden vasárnap d. u. 2, fél 6 óráig.
Tagfelvétel csak a hivatalos órák alatt.
Befizetett üzletrészei után 5% osztalékot ad.
Betéteket elfogad 4½% kamat mellett.
Kölcsönt csak tagjainak folyósit 6%-os kamatra.
Tagjainak 10—50 éves törlesztéses földkölcsönöket közvetit 6% tőke és kamat törlesztéssel stornó dij nélkül; legkisebb kölcsön 300 K, legnagyobb 60·000 K.
Egy üzletrész 50 korona, beiratási dij 20 fil. egy-egy üzletrész után. Több üzletrész is váltható, befizetendő egyszerre vagz 50 hónap alatt.
A befizetett üzletrészekről szelvényekkel ellátott üzletrész jegyeket bocsát ki.
Tagjainak előnyös árban fát, szenet stb. szerez be.
Alapszabállyal szivesen szolgál
az Elnökség.

ZILZER MANÓ
férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szögyény-Marich-utca.
Állandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, fiu- és gyermekruhák
egyszintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőrkabátok, utazóbundák,
raglan-feloltók, kabátok.

Ujabb rendszerü kocsik!

HIRTLING PÁL
KOCSIGYÁRTÓ
Üzlet: Tolnai-utca 16. Székesfehérvár Raktár: Simor-u 35
Raktáron tartok minden fajtáju kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.
A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom kocsifényező és nyerges — — — — műhelyemet. — — — —
A kocsigyártáshoz tartozó összes javitásokat jutányosan s gyorsan eszközlöm.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.

00000054